

Beeldschermwerk in de Arbowet

Definities beeldschermwerk

Het Arbobesluit koppelt beeldschermwerk aan een werkomgeving, via beeldscherm en werkplek. Deze begrippen worden in artikel 5.7 gedefinieerd:

- beeldscherm: een alfanumeriek of grafisch scherm, ongeacht het gebruikte afbeeldingsprocedé;
- beeldschermwerkplek: het geheel dat bestaat uit beeldschermapparatuur, in voorkomend geval voorzien van toetsenbord of voorziening voor gegevensinvoer en of de interface mens/machine bepalende software, facultatieve accessoires, nevenapparatuur, telefoon, modem, printer, documenthouder, stoel, werktafel of werkvlak alsmede de onmiddellijke werkomgeving.

Toepassingsgebied

In artikel 5.8 van het Arbobesluit wordt aangegeven wat het toepassingsgebied is van de eisen uit het Arbobesluit en de Arboregeling. Dit toepassingsgebied omvat naast administratief en CAD-werk, het domein van deze uitgave, ook beeldschermwerkplekken in andere sectoren (procesbesturing, meld- en controlekamers, verkeersleiding en dergelijke) en de beeldschermwerkplekken thuis.

Plaats- en tijdonafhankelijk werken

Het doen van beeldschermwerk hangt nauw samen met plaats- en tijdonafhankelijk werken, waarbij het werk niet op kantoor of bij de klant, maar thuis of onderweg wordt gedaan. De beeldschermwerkplek moet bij plaatsonafhankelijke arbeid – bij gebruik langer dan 2 uur gemiddeld per dag – aan dezelfde eisen voldoen als de eisen die gelden voor beeldschermwerk op kantoor, ook wat betreft de eisen voor pauzes, tijdsduur van het werk en beeldschermbrillen.

Verplichtingen uit de Arbowet

De verplichtingen uit de Arbowet op het gebied van plaatsonafhankelijke arbeid en beeldschermwerk komen op het volgende neer:

- Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E): De werkgever moet gevaren met fysieke belasting voorkomen door onder meer (vooraf) de werksituatie te inventariseren en (regelmatig) te evalueren (art. 5.3 en art. 5.9).
- Voorlichting: De werkgever moet de werknemer voorlichten over mogelijke risico's en maatregelen (art. 5.5).
- Iedere medewerker met beeldschermwerk dient regelmatig de gelegenheid tot een oogonderzoek te krijgen. Als uit dit onderzoek blijkt dat er een beeldschermbril of andere correctiemiddelen nodig zijn, zorgt de werkgever voor verstrekking, eventueel via een vergoedingsregeling (art 5.11);
- Bij plaatsonafhankelijk werken moet de werkplek ingericht zijn volgens de ergonomische beginselen, tenzij dit redelijkerwijs niet van de werkgever kan worden gevergd (Arbobesluit art. 5.4 en 5.12).
- Indien de werknemer plaatsonafhankelijke arbeid verricht in de eigen woning, dan wordt door de werkgever, tenzij de werknemer daar reeds uit eigen hoofde over beschikt, een werkplek als bedoeld in artikelen 5.4 en 5.12 ter beschikking gesteld.
- De arbeid aan een beeldscherm is zodanig georganiseerd dat deze arbeid op gezette tijden wordt afgewisseld door andersoortige arbeid of door een rusttijd, zodanig dat de belasting van het verrichten van de arbeid aan een beeldscherm wordt verlicht (Arbobesluit art. 5.10).
- Indien de werknemer plaatsonafhankelijke arbeid verricht in de eigen woning, dan worden door de werkgever, tenzij de werknemer daar reeds uit eigen hoofde over beschikt, voorzieningen voor kunstverlichting als bedoeld in artikel 6.3, tweede lid, ter beschikking gesteld (Arbobesluit art. 1.48)
- Beschikbaarheid gegevens: In geval van het verrichten van plaatsonafhankelijke arbeid zijn van de werknemer bij de werkgever gegevens beschikbaar omtrent naam, adres en woonplaats alsmede van de werkzaamheden die door hem worden verricht en van de stoffen, hulpmiddelen en werktuigen die daarbij worden gebruikt (Arbobesluit art. 1.51).
- Apparatuur en meubilair moeten voldoen aan de ergonomisch eisen (Arboregeling art. 5.1).

Eisen voor beeldschermwerkplekken zijn niet van toepassing op:

- werkplekken waarbij een werknemer gewoonlijk minder dan twee uur per etmaal gebruikmaakt van een beeldscherm (Arbobesluit art. 5.8).
- zogenoemde draagbare systemen die niet aanhoudend worden gebruikt op een werkplek (Arbobesluit art. 5.8).

Specifiek voor de kantooromgeving

- De afmetingen van de arbeidsplaats zijn zodanig dat de medewerker bij het verrichten van zijn arbeid over voldoende bewegingsruimte beschikt (Arbobesluit art. 3.19).
- De werkgever moet voorkomen dat medewerkers gezondheidsschade lijden vanwege een te koud of te warm klimaat (Arbobesluit art. 6.1). De apparatuur brengt geen hinderlijke warmte voort (Arboregeling art. 5.2).
- De werkgever moet zorgen voor voldoende ventilatie ('schone lucht'). De werkgever moet voorkomen dat medewerkers hinder of schade ondervinden door tocht (Arbobesluit art. 6.2).
- In een werkruimte moet voldoende daglicht binnenkomen of voldoende verlichting zijn (Arbobesluit art. 6.3). Hinder door reflecties wordt zoveel mogelijk vermeden (Arboregeling art. 5.2).
- Rechtstreeks invallend zonlicht kan worden geweerd (Arbobesluit art. 6.4.).
- Het geluid dat de apparatuur voortbrengt verstoort de concentratie niet (Arboregeling art. 5.2).

Arbeidshygiënische strategie

Om de risico's af te wenden geeft de wetgeving aan waar eventueel ingegrepen moet worden (Arbobesluit art. 5.3):

- De organisatie van de arbeid.
- De inrichting van de arbeidsplaats.
- De productie- en werkmethode.
- De toepassing van hulpmiddelen en persoonlijke beschermingsmiddelen.

De wet verlangt dat knelpunten volgens de 'arbeidshygiënische strategie' aangepakt worden. In eerste instantie worden knelpunten dan bij de bron aangepakt, zodat de oorzaak van het probleem wordt weggenomen. Wanneer aanpak bij de bron niet mogelijk is, kunnen andere maatregelen worden genomen: technische maatregelen (het gebruik van hulpmiddelen welke de handeling minder belastend maken) en als dit ook niet kan: organisatorische maatregelen (rouleren, zodat men minder lang beeldschermwerk hoeft te verrichten).